

Họ và tên học sinh:

Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Có lẽ bạn muốn trở thành một ngôi sao. Có lẽ bạn muốn thành cây lớn nhưng bạn lại là một ngọn cỏ. Có lẽ bạn muốn trở thành một con sông lớn nhưng bạn lại chỉ là một con suối nhỏ... Thế là bạn tự ti với những gì mình có. Thực ra bạn cũng giống như những người khác, bạn cũng là một phong cảnh đẹp, cũng có không khí, cũng có bốn mùa xuân hạ thu đông, cũng là một phần đặc sắc của thế giới này... Bình thường đâu phải là đáng xấu hổ. Chỉ cần có vai trong cuộc sống là đã có vị trí thuộc về mình thực sự và bạn sáng lấp lánh từ vị trí ấy của mình...

Mỗi chúng ta đều là một sự mới mẻ, độc nhất vô nhị. Nếu chúng ta muốn độc lập tư chủ, muốn phát triển đặc điểm của mình thì chỉ có dựa vào chính bản thân mình. Nhưng điều chúng ta ăn mặc quái dị, có những hành vi lạ lùng. Thực ra chỉ cần chúng ta tuân thủ những quy định của tập thể với điều kiện là gìn giữ cái tôi của mình, không tát nước theo mưa, không tranh thủ giấu đồ bìm leo thì bạn sẽ vẫn chính là bản thân mình...

Việc gìn giữ bản sắc riêng cũng giống như lịch sử lâu đời của loài người. Angelo Patrick, người đã viết mười ba cuốn sách và nhiều bài báo liên quan đến việc dạy dỗ trẻ con, nói "Điều tồi tệ nhất của con người chính là không thể trở thành chính mình và không giữ được cái tôi trong thế xác và tinh thần của mình".

Mọi nghệ thuật đều là cách thể hiện cái tôi, vậy thì chúng ta phải hát về mình, vẽ về mình, làm nên bản thân mình. Chỉ khi nào chúng ta chăm chút cho mảnh đất nhỏ bé là cuộc sống của bản thân thì mới có thể thể hiện tốt vai trò của mình trong cuộc đời.

(Theo Giáo dục thành công kiểu Harvard, Thủy Trung Ngư - Vương Nghệ Lộ - Đặng Chi, NXB Lao động, 2018, tr. 310-314)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2. Trong đoạn trích, tác giả đã dùng những hình ảnh nào để biểu đạt khao khát của con người muốn trở thành những cá nhân nổi bật, có vị trí quan trọng trong đời sống?

Câu 3. Anh/Chị hiểu như thế nào về quan điểm của tác giả trong câu "Thực ra bạn cũng giống như những người khác, bạn cũng là một phong cảnh đẹp, cũng có không khí, cũng có bốn mùa xuân hạ thu đông, cũng là một phần đặc sắc của thế giới này"?

Câu 4. Nhận định "Mọi nghệ thuật đều là cách thể hiện cái tôi, vậy thì chúng ta phải hát về mình, vẽ về mình, làm nên bản thân mình" trong đoạn trích gợi cho anh/chị suy nghĩ gì?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về sự cần thiết phải trân trọng chính mình.

Câu 2 (5,0 điểm)

Trong phút chốc, ngồi trước mặt chúng tôi lại vẫn là một người đàn bà lúng túng, đầy sợ sệt, nhưng có vẻ thông cảm với chúng tôi hơn. Mọi bắt đầu kể:

- Từ nhỏ tuổi tôi đã là một đứa con gái xấu, lại rỗ mặt, sau một bận lên đậu mùa. Hỏi bảy giờ nhà tôi còn khá giả, nhà tôi trước ở trong cái phố này. Cũng vì xấu, trong phố không ai lấy, tôi có mang với một anh con trai một nhà hàng chài giữa phá hay đến nhà tôi mua bả về đan lưới. Lão chồng tôi khi ấy là một anh con trai cục tính nhưng hiền lành lắm, không bao giờ đánh đập tôi.

Người đàn bà bỗng chep miệng, con mắt như đang nhìn suốt cả đời mình:

- Giả tôi đẻ ít đi hoặc chúng tôi sắm được một chiếc thuyền rộng hơn, từ ngày cách mạng về đã đỡ đôi khổ chủ trước kia vào các vụ bắc, ông trời làm động biển suốt hàng tháng, cả nhà vợ chồng con cái toàn ăn cây xương rồng luộc chấm muối...

- Lão ta trước hỏi bảy năm có đi lính nguy không? - Tôi bỗng hỏi một câu như lạc đề.

- Không chú à, cũng nghèo khổ, túng quẫn đi vì trốn lính - bỗng mọi dò mắt - nhưng cái lỗi chính là đám đàn bà ở thuyền đẻ nhiều quá, mà thuyền lại chật.

- Vậy sao không lên bờ mà ở - Đấu hỏi.

- Làm nhà trên đất ở một chỗ đâu có thể làm được cái nghề thuyền lưới vó? Từ ngày cách mạng về, cách mạng đã cấp đất cho nhưng chẳng ai ở, vì không bỏ nghề được!

- Ở trên thuyền có bao giờ lão ta đánh chị không? - Tôi hỏi.

- Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh, cũng như đàn ông thuyền khác uống rượu... Giá mà lão uống rượu... thì tôi còn đỡ khổ... Sau này con cái lớn lên, tôi mới xin được với lão... đưa tôi lên bờ mà đánh...

- Không thể nào hiểu được, không thể nào hiểu được! - Đấu và tôi cùng lúc thốt lên.

- Là bởi vì các chú không phải là đàn bà, chưa bao giờ các chú biết như thế nào là nỗi vất vả của người đàn bà trên một chiếc thuyền không có đàn ông...

(Trích *Chiếc thuyền ngoài xa*, Nguyễn Minh Châu, *Ngữ văn 12*, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2011, tr. 75-76)

Cảm nhận của anh/chị về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích trên; từ đó, nhận xét tư tưởng nhân đạo của nhà văn Nguyễn Minh Châu thể hiện qua đoạn trích.

----- HẾT -----

I		ĐỌC HIỂU	3,0
	1	Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận	0,5
	2	Những hình ảnh biểu đạt khao khát của con người muốn trở thành những cá nhân nổi bật, có vị trí quan trọng trong đời sống: <i>mặt trời, cây lớn, con sông lớn.</i> <i>Trả lời được 3 hình ảnh cho 0,75 điểm; trả lời được 2 hình ảnh cho 0,5 điểm; trả lời được 1 hình ảnh cho 0,25 điểm.</i>	0,75
	3	Quan điểm của tác giả: - Mỗi người đều có vẻ đẹp, sự sống và giá trị riêng. - Mỗi người đều có vị trí đặc biệt, không thể thay thế trong đời sống. <i>Trả lời đúng 1 ý cho 0,5 điểm; đúng 2 ý cho 1,0 điểm</i> <i>Học sinh có cách diễn đạt khác nhưng hiểu đúng ý vẫn cho điểm tối đa</i>	1,0
4	- Nội dung nhận định: Nghệ thuật thể hiện bản sắc cá tính của người sáng tạo, sống và thể hiện bản thân là cách chúng ta bộc lộ bản sắc, dấu ấn của mình. - Bày tỏ suy nghĩ của bản thân, có thể theo hướng: Nhận định gọi suy nghĩ về cách sống, về sự cần thiết phải sống là chính mình, phải biết thể hiện và bộc lộ bản thân... <i>Nêu nội dung nhận định cho 0,25 điểm; Bày tỏ suy nghĩ đúng hướng cho 0,5 điểm, bày tỏ suy nghĩ chưa thật đúng hướng cho 0,25 điểm.</i>	0,75	
II		LÀM VĂN	7,0
	1	Viết đoạn văn về sự cần thiết phải trân trọng chính mình	2,0
		a. <i>Bảo đảm yêu cầu về hình thức đoạn văn</i> Thí sinh có thể trình bày đoạn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng phân hợp, móc xích hoặc song hành.	0,25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Sự cần thiết phải trân trọng chính mình	0,25
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề theo những cách khác nhau nhưng phải làm rõ sự cần thiết phải trân trọng chính mình. Có thể trình bày theo hướng sau: - Trân trọng chính mình cần thiết để mỗi người biết sống một cách tích cực, biết tin vào giá trị của bản thân, biết chăm sóc và làm chủ cuộc đời mình. - Trân trọng chính mình cần thiết để mỗi người xác định được giá trị sống phù hợp, cảm nhận được niềm vui, ý nghĩa của cuộc sống.	1,0
		d. <i>Chính tả, ngữ pháp</i> Bảo đảm chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		e. <i>Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
2	Cảm nhận của anh/chị về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích trên; từ đó, nhận xét tư tưởng nhân đạo của nhà văn Nguyễn Minh Châu thể hiện qua đoạn trích.	5,0	

	a. <i>Bảo đảm cấu trúc bài văn nghị luận</i> <i>Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.</i>	0,25
	b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích; tư tưởng nhân đạo của nhà văn Nguyễn Minh Châu.	0,5
	c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; bảo đảm các yêu cầu sau:	
	* <i>Giới thiệu khái quát về tác giả Nguyễn Minh Châu, tác phẩm "Chiếc thuyền ngoài xa", đoạn trích và hình tượng người đàn bà hàng chài.</i>	0,5
	* <i>Cảm nhận về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích</i> - Hoàn cảnh, số phận: nghèo khổ, xấu xí, là nạn nhân của bạo lực gia đình (<i>Từ nhỏ tuổi tôi đã là một đứa con gái xấu, lại rỗ mặt, sau một bận lên đậu mùa; các vụ bắc, ông trời làm động biển suốt hàng tháng, cả nhà vợ chồng con cái toàn ăn cây xương rồng luộc chấm muối; Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh</i>)	0,5

	<p>a. <i>Bảo đảm cấu trúc bài văn nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.</p>	0,25
	<p>b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích; tư tưởng nhân đạo của nhà văn Nguyễn Minh Châu.</p>	0,5
	<p>c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; bảo đảm các yêu cầu sau:</p>	
	<p>* <i>Giới thiệu khái quát về tác giả Nguyễn Minh Châu, tác phẩm "Chiếc thuyền ngoài xa", đoạn trích và hình tượng người đàn bà hàng chài.</i></p>	0,5
	<p>* <i>Cảm nhận về nhân vật người đàn bà hàng chài trong đoạn trích</i> - Hoàn cảnh, số phận: nghèo khổ, xấu xí, là nạn nhân của bạo lực gia đình (<i>Từ nhỏ tuổi tôi đã là một đứa con gái xấu, lại rỗ mặt, sau một bận lên đàu mùa; các vụ bắc, ông trời làm động biển suốt hàng tháng, cả nhà vợ chồng con cái toàn ăn cây xương rồng luộc chấm muối; Bất kể lúc nào thấy khổ quá là lão xách tôi ra đánh</i>) - <i>Vẻ đẹp, phẩm chất</i> + Nhân hậu, bao dung, giàu lòng vị tha: không trách chồng mà nhận lỗi về phía mình (<i>lỗi chính là đám đàn bà ở thuyền đẻ nhiều quá, mà thuyền lại chật</i>); thương con, muốn tránh cho các con không bị tổn thương (<i>tôi mới xin được với lão... đưa tôi lên bờ mà đánh</i>). + <i>Sâu sắc, từng trải, thấu hiểu lẽ đời</i>: hiểu bản chất của chồng (<i>một anh con trai cục tính nhưng hiền lành</i>), hiểu người chồng chỉ là nạn nhân của hoàn cảnh (<i>nghèo khổ, túng quẫn vì trốn lính, vì đông con, vì gánh nặng mưu sinh</i>); hiểu thiên chức của người đàn bà và vai trò của người đàn ông, từ đó, thay đổi cách nhìn của Đâu và Phùng về cuộc sống, con người (<i>Là bởi vì các chú không phải là đàn bà, chưa bao giờ các chú biết như thế nào là nỗi vất vả của người đàn bà trên một chiếc thuyền không có đàn ông</i>)...</p>	0,5 1,5
	<p>- <i>Nghệ thuật khắc họa nhân vật</i>: đặt nhân vật vào tình huống nhận thức; khắc họa nhân vật từ điểm nhìn của nghệ sĩ nhiếp ảnh Phùng, xây dựng đối thoại để nhân vật tự bộc lộ hoàn cảnh, phẩm chất; ngôn ngữ giản dị mà đậm chất triết lí ...</p>	0,5
	<p>* <i>Nhận xét về tư tưởng nhân đạo của nhà văn</i>: - Tư tưởng nhân đạo của Nguyễn Minh Châu: khám phá, phát hiện vẻ đẹp tiềm ẩn, khuất lấp của con người giữa đời thường; thể hiện sự thấu hiểu, xót thương và lo âu trăn trở cho số phận của những người xung quanh. - Tư tưởng nhân đạo đã tạo nên giá trị, sức sống của tác phẩm; thể hiện tâm huyết, trách nhiệm và sự đổi mới của nhà văn trong cách tiếp cận cuộc sống con người.</p>	0,5
	<p>d. <i>Chính tả, ngữ pháp</i> Bảo đảm chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt</p>	0,25
	<p>e. <i>Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0,5
TỔNG ĐIỂM		10,0